

F V R S, C A P I T O L S,
P R O V I S I O N S, E A C T E S D E
cort, fets y atorgats per la S. C. R. M. del
Rey don Phelip nostre senyor ara gloriosament re-
gnant : en les Corts generals per aquell celebrades als regnicols de la ciutat
y regne de Valencia, en la vila de Monço, en lo any

M. D. LXXXV,

Estampats en la insigne y corona-
da ciutat de Valencia, en casa de Pedro Patricio Mey
Any M. D. LXXXVIII.

Venense en casa de Gabriel Ribes
llibrer, dauant la Diputacio.

Furs y actes de cort fets y atorgats per

Cap. VII.

lècia, e sens preceyr prouisio alguna de les persones eletes per los dits estaments, a coneguda y solta de les quals estaua la dita distribucio de les dites quantitats, y encara no seruada la forma y tenor dels capitols de dites offerres: per hon es cosa molt justa que aquelles sien restituydes a la dita generalitat, puix es cert que lo animo de V. M. qui accepta dita offerra, y la voluntat dels tres estaments que la feren, fonch que les dites docentes milia lliures se conuertissen y despenguessen en los obs, y conforme als pactes y condicions en dita offerra contingudes, y no en altra manera. ¶ Perço los dits tres estaments supliqué a V. M. sia seruit proueyr y manar que les dites quantitats sien restituydes a la dita casa de la Generalitat de aquell Regne, com si no foren estades tretes de aquella, donar per nulle tot lo q se ha fet per los dits Virreys en respecte de aquelles contra la forma y tenor, pactes y condicions de dites offerres, supplicant los dits tres braços humilment a V. M. sia seruit manar decretar tot lo contingut en lo dit memorial, y tambe los capitols infra, & immediatè següents. ¶ Sa Magestat es estat molt seruit de la voluntat y affectio ab q offeriren les dites docentes milia lliures. Y per estar empleades en la guarda de aquest Regne, la Magestat entenia que conuenia ferle, que es lo mateix pera ques offeriren. *Frigola Vicecan.*

¶ *Que pera la bona, deguda y breu expedicio de les causes de la Real Audiencia, pera les causes ciuils hi haja dos sales distinctes y separades, y en cada una de aquelles cinch Doctores, en les quals sia president lo Regent la Cancelleria, lo qual assisteixca de ordinari en la vna. Y en la altra en ausencia del dit Regent, tinga la presidencia lo mes antich de aquella: y en cas de paritat de vots en la sala hon no assisteira lo dit Regent, aquell haja de votar, y vote, e que pera les causes criminals hi haja tres Doctores, ço es, vn jutge de Cort ordinari, y dos Doctores de la Audiencia ciuil, es a saber hu de cada sala. E pera declarar diffinitiuament en dites causes criminals hajen de votar juntament ab los dits tres jutges lo dit Regent la Cancelleria, y lo Aduocat Fiscal: e que dits Doctores hajen de ser naturals del regne de Valencia, y praticat en la ciutat de Valencia per temps de tres anys continuos, e que facen deliberacio en qualseuol causa la major part dels ques trobaran al temps del votar aquella. Y que lo temps q ha de estar los dos del Ciuil en lo Criminal sia a voluntat de sa Magestat.*

Tem que per lo que toca a la bona y deguda administracio de la justicia, y breu, y prompta expedicio de les causes, sia formada la Real Audiencia ques ha de celebrar en la dita ciutat y Regne, en esta forma, ço es quey haja de hauer pera les causes ciuils dos sales distinctes y separades, ep cascuna de aquelles cinch Doctores, en les quals sia president lo Regent la Real Cancelleria de V. M. lo qual assisteixca de ordinari en la vna de aquelles: y en la otra en ausencia del dit Regent, tinga la presidencia lo mes antich jutge de aquella. Y que en dites dos sales respectiuament nos puga fer conclusio alguna de les causes que alli se tractaran, sino que necessariament hajen de concorrer tres vots conformes: y en cas de paritat de vots, en la sala hon no assisteira lo dit Regent, aquell haja de votar y vote en dites causes, pera que almenys en la conclusio de aquelles hi haja tres vots conformes, com dit es desus. E que pera les causes criminals hi haja tres Doctores, ço es, vn jutge de Cort ordinari, y dos Doctores de la Audiencia Ciuil, a saber es hu de cada sala, los quals dits dos Doctores del Ciuil hajen de entreuenir en dites causes criminals, processant, proueynt y votant en aquelles, y fent tot lo demes que lo dit jutge de Cort per temps de dos anys, y no mes: e finits aquells cesse del tot lo exercici y ministeri dels dits dos jutges de la Audiencia Ciuil, pera poder entendre mes auant en causes criminals, y tornen a entendre en les dites causes ciuils. E pera continuar dites causes criminals entren de nou altres dos Doctores, hu de cada sala del Ciuil, pera que los altres dos anys subsegüents facen lo mateix ministeri. E axi passen per turno de dos en dos tots los dits jutges de les dos sales de la Audiencia Ciuil, pera entendre en les causes criminals per sos bienis, (com dit es) y que durant lo temps que los dits jutges de la Audiencia Ciuil entendran en les dites causes criminals, no puguen entendre en ninguna causa ciuil. E pera declarar diffinitiuament en les dites causes criminals, juntament ab los dits tres jutges hajen de votar lo dit Regent la Cancelleria, y lo Aduocat Fiscal, ab que lo vot del dit Fiscal sia cõsultiu, y no decisiu. E que tots los dits Doctores, axi del Ciuil, com Criminal, y Aduocat Fiscal, hajen de esser naturals del Regne de Valècia, y que hajen praticat en la dita ciutat de Valencia per temps de

tres

la S. C. R. M. del Rey don Phelip. Fol. vij.

tres anys continous y cumplits, per lo menys. ¶ Plau a la Magestat, ab ques entenga que face delliberacio en qualseuol causa la major part dels questrobaran al temps del votar aquella, y ab que lo temps que han de estar juts los dos del Ciuil ab lo jutge de Cort sia los dos anys, cō en lo dit capitol se conte, o mes, o menys a voluntat de la Magestat. Y en respecte del vot del Aduocat Fiscal se guarde lo acostumat. *Frigola Vicecancell.*

¶ *Que les causes pendets en la Real Audiencia fins al dia que serā formades les dos sales, se parteixquen a arbitre del Lloctinent general en aquelles. Y que en la sala hon asistira de ordinari lo Regent la Cancelleria nos puguen introduyr, ni tractar causes noues, fins que les causes reçagades que restaran en dita sala, en les quals faran instancia les parts, sien ab tot effecte decidides y determinades.*

Cap. VIII.

Tem que totes les causes que estā, y estaran pendents, y indecises en la Real Audiencia, axi del temps passat, com fins al dia que seran formades les dites dos sales, se hajan de concluyr y determinar en qualseuol de aquelles, restant lo repartiment en arbitre del Lloctinent general de V. M. y en la sala hon asistira de ordinari lo dit Regent la Cancelleria nos puguen introduyr, ni tractar causes ni negocis nous alguns, fins tant que totes les dites causes reçagades, que restaran en dita sala, y en les quals farā instancia les parts, o alguna de aquelles, sien ab tot effecte decidides, y determinades. ¶ Plau a la Magestat. *Frigola Vicecancell.*

¶ *Que pera fer relacio de les causes en presencia de les parts, hi haja de hauer quatre relators perits en dret, naturals del Regne, y que hajan repetit publicament en la ciutat de Valencia, y que dure fins a les primeres Corts.*

Cap. IX.

Tem que los dits Jutges de la Real Audiencia Ciuil hajan de fer les relacions de les causes que respectivament los serā comeles en presencia de les parts, assignāt peral dit effecte dia y hora certs, axi a instācia de les parts, o de qual seuol de aquelles, com per son mer offici: y no guardantse dit orde, les tals relacions y sentencies ques donaran en dites causes sien nulles: y

en cas que V. M. no sia seruit proueyr, se facen les dites relacions en la forma de sus dita, y haja de hauer quatre relators a mes dels dits Jutges, persones perites en Drets, los quals sien naturals del Regne, y hajan repetit publicament en la ciutat de Valencia, pera que facen les dites relacions en presencia de les parts; e preceynt la assignacio per aquelles, com dit es de sus; per lo molt que importa pera la verdadera intelligencia dels drets de les parts, y deguda determinacio de les causes, que les dites relacions se face en presencia de les parts. E lo mateix orde se haja de seguir en les relaciōs de les causes criminals, quant les parts les demanaran. ¶ Plau a la Magestat lo contengut en dit capitol, en respecte dels relators, y fins a les primeres Corts. *Frigola Vicecancell.*

¶ *Que les relacions se hajan a fer dins tres mesos apres que los processos seran conclusos: y que dins altres quatre mesos immediadament contadors se haja de declarar en dites causes.*

Cap. X.

Tem que en totes les causes ciuils se hajan de fer les relacions dins tres mesos, apres q̄ los processos estaran conclusos. E dins altres quatre mesos immediadament contadors del dia en auāt que seran fetes dites relacions se haja de declarar diffinitiuamēt en dites causes. E si dites coses, o alguna de aquelles se dexarā de fer en los dits terminis respectivamēt, los syndichs dels dits tres estaments, o qualseuol de aquells, requests per qualseuol de les parts, hajē de instar al escriua de la diputacio, o qualseuol altra persona, a qui toque que no despachen, ni lliuren los albarās dels salaris dels Jutges de dita Real Audiencia que hauran dexat de fer les dites relacions y declaracions respectivament, la qual requesta tinga força de secret y empara, com si per jutge competent fos proueyda, y en virtut de aquella resten los dits salaris emparats, fins tant los dits Jutges hajan fet les dites relacions y declaracions respectivamēt, o mostrat just impediment. E si los dits Escriuans, o aq̄ll a qui tocara contraindra, hajan de refer y pagar de propis a la dita generalitat les quantitats que pujaran los dits albarans: y q̄ pera daço hajan de ser cōpelits per los Diputats, a instancia dels dits Syndichs, o de qualseuol de aq̄lls, los quals en dit cas tinguen obligacio de fer dita instancia, requests vt supra. ¶ Plau a la Magestat

viii. Furs y actes de cort fets y atorgats per

gestat, en respecte del termini prefinit, pera fer les relacions, y pera votar les causes. *Frigola Vicecancell.*

¶ *Que los jutges axi del Ciuil com del Criminal puguén si voldran donar los duptes que tendran en les causes a les parts, e que per ço no puguén ser recusats.*

Cap. XI.

Tem que los dits Jutges, axi del Ciuil com del Criminal, sien obligats de comunicar a les parts los duptes que tendran en les causes. E que per dita rao no sien vists propalar son vot, ni puguén ser recusats com a sospitosos. ¶ Plau a la Magestat que reste a volutat del jutge donar los duptes: y en cas quels done, perço no puga esser recusat. *Frigola Vicecancell.*

¶ *Que nos puguén euocar per alguna calitat a la Real Audiencia causes ciuils en primera instancia menors de doscetes lliures, ni causes criminals que no encloguen pena de mort natural, o ciuil, o mutilacio de membre.*

Cap. XII.

Tem que nos puguén euocar a la Real Audiencia causes algunes ciuils, axi de la ciutat, com del Regne de Valencia en primera instancia, que per lo menys la summa, eo interes de aquelles no sia de doscentes lliures, ni tampoch causa alguna criminal, que no encloga pena de mort natural, o ciuil, o mutilacio de membre, per qualseuol calitat que tinga. ¶ Plau a la Magestat. *Frigola Vicecancell.*

¶ *Que les causes fins a doscentes lliures sien comeses a vn relador ad decidendum, y de doscentes en sus fins a quatrecentes, a dos.*

Cap. XIII.

Tem que totes les causes que tractaran en dita Real Audiencia Ciuil, q̄ la summa, o interes de aq̄lles no exc. dira summa de doscentes lliures, sien comeses ad decidendum a hu dels Doctores de dita Audiencia. E les que importaran de doscentes lliures en sus, fins en quatrecentes, se cometen ad decidendum a dos dels dits Doctores. ¶ Plau a la Magestat. *Frigola Vicecancell.*

¶ *Que sobre lo hauer de ordinari vn ecclesiastic en la Real Audiencia Ciuil, y en lo consell supremo, sa Magestat manara proueyr lo que mes conuinga.*

Cap. XIII.

Tem q̄ V. M. sia seruit tenir de ordinari en la dita Real Audiencia Ciuil y en lo supremo cōsell de Arago vn Doctor que sia ecclesiastic, y natural del dit Regne. ¶ Sa Magestat manara proueyr en aço lo que mes conuinga al be de les gents de aquest Regne. *Frigola Vicecancell.*

¶ *Que los escriuans de manamēt no puguén entre si tenir companyia, ni ser arrēdadors de les escriuanies de la Real Audiencia, ni tenir part, ni fer ferma en aquells. Y que dits escriuans de manament de la corona de Arago puguén exercir sos officis en lo present Regne de Valencia.*

Cap. XV.

Tem que ningun escriua de manament que no sia natural del Regne de Valencia, puga exercir son offici en la dita ciutat y Regne, puix lo mateix esta disposat per Fur en Arago y Catalunya en respecte dels que no son naturals del dit Regne, y principat respectiuament, y que dits Escriuas de manament naturals no puguén tenir entre si cōpanyia de sos officis, ni tampoch ser arrēdadors de les escriuanies de la Real Audiencia Ciuil ni Criminal, ni tenir part en dits arrēdaments, ni fer ferma en aquells, sots pena qui lo contrari fara de suspensio de son offici per temps de tres anys, e altres penes a V. M. e al Llochinent general en lo dit Regne reserves. ¶ Plau a la Magestat lo contengut en dit capitol, ab que los escriuans de manament de la corona de Arago puguén exercir sos officis en dit Regne. *Frigola Vicecancell.*

¶ *Que noy puga hauer en la Real Audiencia mes de dotze Alguazirs extraordinaris, naturals del regne de Valencia, persones honrrades y abonades, y que sien en continent reduyts al dit numero, y los que no son naturals sien remoguts dels dits officis, e que les comissions pera exir fora de Valencia nos puguén fer sino als Alguazirs ordinaris, y extraordinaris.*

Cap. XVI.

Tem que noy puga hauer en la Real Audiencia mes de dotze Alguazirs extraordinaris, que siē persones honrrades y abonades, e naturals del Regne de Valencia, y q̄ los qui al present hi ha en dita Real Audiencia

Leo tom. 2. Hic. 189.

1. ad mod. Hic. 139. n.

Hic. 162. n. 2. ad fin. de

Hic. 173. n. 3. in fin.

Taula dels presents Furs.

Biblioteca Valenciana

D Ela reuocacio de certs mandatos fets per lo Lloctinent general. fol. 1.	De la plaça del Palau Archiepiscopal. eo.
De la visita de la casa de la diputacio. 2.	De la prouisio de gouernacions y alcaydies del Regne. eo.
De les companyies dels soldats que hixgué del present Regne. eod.	Sobre la conquesta de Alger. 12.
De la franqueta del nou impost de Sicilia. eod.	Del dret de amortizacio. eo.
Que parue a Valencia lo que esta condemnat lo fisch de Castella. 3.	Que en homicidi de rixa la pena de mort sia commutada en deu anys de galeres. eo.
De les docentes milia lliures en que los estaments seruiren a sa Magestat en los anys 1574. y 82. eod.	De la almoyna que poden fer los diputats al Espital general. eo.
De la ereccio de les dos sales de la real Audiencia civil y vna en lo criminal y del orde de aquelles, cap. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 3. & 4.	Los bens dels inculpats ans de sentència no sien presos. eo.
De la prouisio de vn doctor ecclesiastic en la real Audiencia, y en lo supremo consell. 4.	De la prohibicio dels arcabuzos pedrenyals. eo.
Dels Escriuans de manament. eod.	En quines presons han de estar los reos. eo.
Del numero dels Alguazirs extraordinaris. eod.	Que nos introdueixquen nous turments. eo.
De la forma de la Audiencia verbal del Lloctinent general. 5.	De les guardes dels drets reals y del General. eo.
Dels salaris dels doctors de la real Audiencia. eod.	Que les caplleutes expiren 1990 foro per temps de dos anys. eo.
Del salari dels reladors. eod.	Que los Alguazirs no prenguen sino de prouisio de jutge o crim fragant. eo.
Dels dos Assessors del Governador. eod.	De les fermances perals ferros com expiren. 13.
De la forma de les lletres subsidiaries. eod.	Que en les causes de valor fins a trenta lliures se executé les sentencies præsita cautione, no obstant la appellacio. 13.
Dels Assessors dels Batles generals y locals. eod.	Del exercici militar de les justes. eodem.
De la graduacio dels Jurats. eod.	Del desterro y captura dels militars. eo.
De la obseruancia de la concordia entre la jurisdiccion real y lo sant Offici, y de les calitats dels familiars, cap. 24. 25. 26. eod. & 6.	De la confessio dels reus y examen dels testimonis, cap. 78. 79. eo.
Del Canceller del regne de Valencia, cap. 27. 28. 6.	De la excarceracio dels presos. eo.
De la franqueta dels Ecclesiasticos. eo.	De la visita de la preso. eo.
De la transportacio de bens de realench. eo.	Pena de vots no pot esser imposada sens precehir sentencia. eo.
De aduocar los doctors ecclesiasticos. eod.	De la despedicio de les causes criminals cap. 83. 84. eo.
De la resta del quondam don Ioan Canoguera clauari. eo.	Dels furs menors de cent lliures. eo.
Dels soldats de la guarda de la costa. eo.	De la tortura y tormentos. eo.
Dels recursos dels vassalls de Barons. eo.	Com se ha de procehir contra dones casades per crim de adulteri. eo.
De no traure a pledejar a ningun fora de son domicili. 7.	Que los pobres no sien detenguts per carcelatge ni altres despeses. eo.
De la diuisio dels llochs de Barons. eo.	De les eleccions de persones fahedores per los estaments o cascu de aquells. 14.
Que tindra memoria dels naturals del Regne pera seruir en la casa real. eo.	Que sia guardada la immunitat de la esglesia. eo.
Que per deutes civils no sien presos los militars sino en certs casos. eo.	De causes de sospites dels jutges per parentesch. eo.
De la captura de militars en casos criminals. eo.	De les pragmatiques fetes contra fur. eo.
Confirmacio de la alienacio de Castalla. 7. & 8.	Del bandeig dels Bomians. eo.
De la luycio de la jurisdiccion suprema dels llochs circumuehins a Moruedre. 8.	Que en la prouisio dels carrecos de Napolis y Sicilia se tindra memoria dels regnicols de la corona de Arago. 14.
De la cessacio del justicia y Batle real de Nulles. eo.	De la prescripcio dels salaris dels actes dels notari morts. eo.
Dels registres fahedors en les corts reals del regne. 9.	De la nullitat de regoncixences fetes en frau de les donacions fetes en contemplacio de matrimoni. eo.
De la copia dels processos. eo.	De la cessacio dels banchs y reformacio de la taula de Valencia. eo.
Dels corredors de les corts. eo.	De les causes en primera y segona instancia tocants al justicia civil, cap. 98. 99. 15.
De la taula dels salaris de les corts. eo.	De les assignacions en les cases dels jutges. eo.
De la creacio dels notari de Valencia, cap. 47. 48. 49. 50. 9. & 10.	Que lo Espital general en tots los plets sia tractat com a miserable. eo.
De la cõseruacio dels protocols dels notari. c. 51. 52. f. 10. eo.	Del priuilegi de la casa de les farces. eo.
Dels notari real. eo.	De la manifestacio dels priuilegis de amortizacions com se han de fer. eo.
Que dos notari no reben vn acte. eo.	Del Estudi general de la ciutat de Valencia. eo.
Que la carta de gracia estiga en lo cos del acte de la vend. eo.	Franqueta del dret de amortizacio de certa summa en fauor del Espital general. eo.
De aduocats y procuradors de seca. eo.	Lo notari q no protestara del salari en lo acte que lliurara sia vist esser pagat. eo.
Que les prouisions dels Virreys passen per Cancelleria, sino en les coses de guerra. eo.	
De les embaxades pera sa Magestat. 10. & 11.	
Del deposit de trescentes lliures faedor per los diputats, per obs de despeses faedores per defensio dels furs. 11.	
De la custodia de les escriptures tocants al Regne. eo.	

Del dret Portugues.	eo.	Que nos facen manaments per lo Lloclinent general als escriuans de la diputacio sobre empachar los albarans prouehits per los diputats.	eo.
Los Capitols de cofraries com han de esser apronats.	16.	De la restitucio de les pecunies del general preses pera subuenir la guarda del regne.	eo.
Dels estatuts y corts sobre les visualles fets per los Jurats de Valencia.	eo.	De les cent cinquanta lliures que rebe lo alguazir Texeda del secret del Pujol.	eo.
De les causes de les sises.	eo.	De la visita del General, Cap. 153. 154. fol. 21. & 22.	
Franquesa del dret de amortizacio de certes causes ptes fins en certa summa.	eo.	Del ques pot despendre en les Matines y Missa en la vespra y dia de Nadal en la diputacio.	21.
Que los Ordinari no sien impeditis per fermes de dret en lo exercici de la jurisdiclio.	eo.	Del numero dels porters de la diputacio.	eo.
Que los menestrals no puguen augmentar los preus de les coses de son obratge sino seruada certa forma.	eo.	De la visita dels Governadors della Sexona.	eo.
Del guiatge de visualles.	eo.	Que lo Assessor del Batle de Oriola no prenga salari de les causes.	eo.
Del poder del Mustasaf en la peixcateria.	17.	Del salari del aduocat fiscal y patrimonial de Oriola.	eo.
De la prouisio de ous, carbo, y altres visualles hon se han de vendre.	eo.	Ques guarde lo acostumar sobre la aduocacio de les uniuersitats reals si les poden tenir los aduocats fiscals y patrimonials.	eo.
Dels flaquers del Virrey, Archebube, y Inquisidors.	eo.	De la franquca del dret de portazgo en lo port de Saix.	eo.
De la exactio del dret de la quema.	eo.	Los Assessors del Governador de Oriola no puguen prede salari com a delegats de les causes que poden couexer per via ordinaria.	eo.
Prohibicio de fer arroxos y de correnties y estanquies.	eo.	Del aduocat de pobres de Oriola.	eo.
Del dret de la sal del General.	eo.	Ques tinga mirament y respecte quant se anira per lo Regne a pendre les fruyts decimals y primicia pera prouisio de Valencia.	eo.
Que en Alacant no y haja alguazir del surrogat de Governador.	eo.	Del auxili del bras secular com se ha de donar.	23.
De la paga y satisfactio de la gent que anira ab los presos y galeots.	eo.	Del delme y primicia dels bens propus dels Comendadors y altres religiosos.	eo.
Que los del Regne sens paga e satisfactio no sien forçats a guardar los presos o retirats en la esglesia.	18.	Dels Apothecaris, cap. 167. 168. 169.	eo.
Que lo Batle general della Sexona ni lo de Xatua no ringuen alguazirs.	eo.	De la venda de coses verinoses.	eo.
De la gabella de la sal. Cap. 125. 126. 127. 128.	18.	Que la guarda del Grau sia lleuada.	eo.
Que per culpa de algun capellan a plaga no puga eximir de tenir carrechs publichs sino es del Espital general y sens perjubi del que esta concedit al monestir de la Merce.	eo.	De les companyies dels officis de Valencia.	24.
Ques guarden los furs disponents sobre los Alguazirs dels Llocliments dels portant veus de general Governador. Cap. 130. 131.	eo.	Dels corredors de coll y de orella.	eo.
Que les causes de Xatua en primera instancia no sien euocades.	19.	Del sabo de llosa.	eo.
Lo aduocat fiscal de Xatua sia coneixedor de les contencions de jurisdiccions.	eo.	Dels que seran tormentats.	eo.
Del albara de guia del General, trauesant per Villena, o Saix.	eo.	De les pragmatiques que se ha de fer per be del Regne.	eo.
De la copia del aranzel dels salaris se ha de tenir en totes les corts reals.	19.	Del posar los actes en protocol dins tres mesos.	eo.
De la llimitacio de les lletres y percaffos dels porters reals del Regne.	eo.	Del esmerç de les 3000. lliures pera les esglesies dels Moriscos.	eo.
De la jurisdiclio de la generalitat.	eo.	De la causa de Guadalest.	eo.
De la forma com se pot despendre dels bens de la generalitat per casos inopinats.	eo.	Dels dos ponts fahedors en lo riu de Xucar.	25.
Dels contadors de la diputacio.	eo.	De la creacio de certs notaris de Valencia.	eo.
Dels gastos se poden fer la vespra de S. Dionys dels bens de la generalitat.	20.	Que sent aduocat lo fill no puga ser jutge de la causa lo pare.	eo.
De la forma de les comissions pera treballar, y com se ha de tachar los salaris en les coses del General.	20.	De la franquca del quint del ques pendra per bona guerra.	eo.
Del augment dels salaris dels diputats, y altres oficials de la generalitat, cap. 142. 143.	eo.	De la franquca del pes.	eo.
De la concixensa dels administradors del general.	eo.	De la nominacio de altre Regent del supremo.	eo.
De la colacio y presents perals diputats, y oficials de la diputacio.	eo.	De la franquca del dret de sagell, y amortizacio pera certes esglesies.	eo.
De la charitat de la Missa dela casa dela diputacio.	eo.	Absolucio de certs interessos pera don Francisco de Castellui.	26.
De la absolucio dels interessos en certa forma fahedora a don Vicent Vallterra.	21.	De les causes de Morella.	eo.
Del orde que se ha de donar pera que lo General cobre lo que presta pera la reduccio de la serra de Espada.	eo.	Dels arcabucos pedrenyals.	eo.
De la nominacio dels diputats ecclesiastichs.	eo.	De la coadjutoria del escriua de la Sala.	eo.
		De la coadjutoria del officio de coadjuuant de Racional de la Sala.	eo.
		De la coadjutoria del escriua de la diputacio.	27.
		De la custodia y guarda de la marina.	eo.
		Del salari dels porters ordinari de la generalitat.	eo.
		De les armes que poden portar los obrers de vila y pedrapiquers.	eo.
		Del augment del dret del nou impost de la seda. Cap. 196.	2

196.197.198.199.200.201.202.	27. & 28.	Regne.	eo.
De la guarda dels llauradors dels quatre quarts per al Grau de Valencia.	28.	Lo que sobrava del nou impost en que se ha de convertir.	31.
Del presidi de la plaza de Altea y altres forces de sa Magestat.	eo.	De les comissions dels Capitans y altres oficials de guerra.	eo.
De les vint y vna persones peral asiento y conservacio de la guarda y administracio del dret del nou impost, cap. 205. 206. 207.	29.	Que sia extint lo offic de distribuidor de la guarda.	eo.
Del preslech de deu milia lliures pera pagar lo sou dels Capitans, y soldats de la guarda del Regne.	eo.	Del augment de les penes dels qui trahuen seda del regne sens manifestarla.	eo.
Del nou impost de la seda no comprada ques traura del Regne.	eo.	Dels presents de Nadal y de Pasqua.	eo.
Del capell de la seda ques traura del Regne.	eo.	Del veedor general de la guarda.	eo.
Del manifest de la seda.	eo.	Dels escriuans de dita guarda.	eo.
Del arrendament del dret del nou impost per, qui y com se ha de fer, cap. 212. 213. 214. 215.	30.	De certes viles e vniuersitats que no sien grauades de enuiar gent de cauall pera la marina.	33.
De la nominacio fahedora en lloch del qui morra, o reniu ciara lo carrech de les dihuyt persones.	eo.	De passar los auisos del partit de Vilajoyosa.	eo.
De la subdelegacio fahedora per alguna de les dites dihuyt persones.	eo.	De vn arreller pera posar en Vilajoyosa.	eo.
Del que poden fer y prouehir les dites dihuyt persones, y de la convocacio d'elles, cap. 218. 219. 220. 221, fol. 30. & 31.		Capitols y actes de cort dels braços ecclesiastic y militar, cap. 237. 238. 239. 240. 241. fol. 33. & 34.	
Dels administradors de la casa de la Generalitat.	31.	Capitols y actes de cort del bras ecclesiastic, 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. fol. 24. 35. 36. 37.	
Dels Syndichs de les ciutats y viles reals que han residit en les presents corts.	eo.	Actes de cort del estament militar, cap. 268. 269. 270 fol. 37.	
Les prouisions se donen als soldats pagantiles primerament al preu comu.	eo.	Actes de cort del bras ecclesiastic y real, cap. 271. 272. 273. 274. fol. 37. & 38.	
De la paga de les guardes de Capceruer y de Caproie.	eo.	Actes de cort del bras Real, cap. 275. 276. 277. 278. fol. 38.	
Que sia elegit y nomenat vn pagador de la guarda del		Offerta de la Cort.	38. 39. 40.
		Acceptatio de dita oferta.	41.
		Resolucio general.	eo.

Fi de la taula dels Furs.

FURS

Furs, Capitols, Prouisions, e actes de Cort,

FETS Y ATORGATS PER LA S. C. R. M. DEL

Rey don Phelip nostre senyor, ara gloriosament regnant: en les Corts generals
per aquell celebrades als regnicols de la ciutat y regne de Valencia,
en la vila de Monço, en lo Any M. D. LXXXV.

Nos Philippus Dei gratia Rex Castellæ, Aragonum, Legionis, vtriusque Siciliæ, Hierusalem, Portugalliz, Hungariz, Dalmatiz, Croatiz, Nauarræ, Granatæ, Toleti, Valentiz, Gallitiz, Maoricarum, Hispalis, Sardiniz, Cordubæ, Corsicæ, Murtiz, Giennis, Algarbij, Algeziræ, Gibraltaris, Insularum Canariz, nec non Indiarum Orientalium & Occidentalium, Insularum ac terræ firmæ maris Oceani, Archidux Austriæ, Dux Burgundiz, Brabantis, Mediolani, Athenarum & Neopatriæ, Comes Habsburgij, Flandriæ, Tirolis, Barcinonæ, Rossilionis & Ceritaniz, Marchio Oristani, & Comes Goceani. Quum nos in Curijs generalibus vltimo celebratis in villa Möriffoni omnibus incolis Regnorû nostrorû Coronæ Aragonum Cismarinorum per nos de voluntate, consensu, laudatione & approbatione Curiz dicti Valentiz Regni, nonnulli fori, actus Curiz, capitula & prouisiones editæ & factæ fuerunt quæ iuxta ordinem hucusque assuetum per Protonotarium nostrum de mandato nostro in scriptis redacta, & bulla plumbea (vt moris est) sigillata, dari & tradi habent Iuratis Ciuitatis nostræ Valentiz, quos quidem Foros, actus Curiz, capitula, & prouisiones sic (vt prædicatur) in publicam formam redactos per eundem Protonotarium nostrum eis tradi mandamus, quorum tenores sic se habent.

S. C. R. M.

Los tres braços Ecclesiastic, Militar y Real del Regne de Valencia offren a V. M. lo memorial dels sis caps que en dies passats per part del dit Regne fonch presentat en les presents Corts, que es del tenor seguent.

¶ Que los mandatos fets per lo Lloctinent general als senyors de llochs del present Regne de pagar certes quantitats, pera la prosecucio dels bandolers y malfatans, sien reuocats, y que en lo esdeuenidor se guarden los Furs y priuilegis de aquest Regne, sens que lo passat se pugja traure en consequencia. Y que les quantitats pagades per raho de dits mandatos, sien restituhides, ab consignacio sobre la part del seruey tocant al bras Militar.

Cap. I.

PRIMERAMENT, que essent, com es cert, e indubitat, que la persecucio y extirpacio dels delinquets y malfatans que van diuagant per lo dit Regne, no toca, ni se guarda als dits estaments, ni als particulars de aquells que son domiciliats en dit Regne ara

pochs mesos ha, lo Virrey y Capita general en lo dit Regne, sens preceir coneixença de causa, ni altra solemnitat alguna, que conforme als Furs y priuilegis del dit Regne era necessaria, y començant lo negoci per execucio, mana generalment als q̄ tenien llochs en dit regne, que dins tres dies posassen en poder de hu dels criuans de manament certes quantitats de pecunies respectiuament, que per ara (segons se diu) los tocauen a pagar, per al gasto que lo dit Lloctinent general y Real Consell hauen manat fer, pera la extirpacio dels dits bandolers y mal fatans que van diuagant per los termens dels seus llochs, y altres: ab cõminatio que passats los dits tres dies, y no pagat, se faria prompta y real execucio en los bens: y tenint noticia de aço los dits estaments se ajustaren y tingueren parer de sos aduocats, que los dits mandatos y les prouisions de les quals prenien fonament,

A nament,

Furs y actes de cort fets y atorgats per

namment, eren coses noues james vsades ni praticades en lo dit Regne, y en euident derogatio de dits Furs y priuilegis q̄ V. M. per la acostumada benignitat es estat seruit jurar, y vol se guarden y obseruen, acudiren al dit Lloctinent y Capita general, y de paraula y per escrits, seguint lo orde acostumat li suplicaren tingues per be reuocar dits mandatos, y tambe peral dit effeete trameteren a don Nofre Scriua, lo qual representa a V. M. lo que justament pretenen y pretenen dits estaments acerca de dits mandatos, y hauent li V. M. respost quel manaria despachar, inseguint lo dit don Nofre dic negoci pera obtenir de V. M. lo degut remey y reparo de aquell y tenint en aço les mäs V. M. lo dit Lloctinent y Capita general sens esperar prouisio de V. M. com era obligat, puix tenia explicita noticia de la anada del dit dō Nofre, passa auāt en la execucio de dits mādatos fent traure penyores, y venēt aquelles sens solemnitat alguna, sino ab tota la promptitud y celeritat possibles com si fora deure degut y priuilegiat, y en apres en seguimēt de dits manamēte forma companyies de soldats ab sos capitās y altres officials, pera que hixquesen cō son exits per lo dit Regne, pretenent sustentar aço ab la noua tacha e imposicio tant perjudicial al dit Regne, y als dits Furs y priuilegis a daquell otorgats per V. M. y per los serenissims Reys sos predecessors, y tot ab motiu y fonamēt de certa pretesa informacio ques dia se auia rebut, de la qual empero ninguna cōsideracio se pot ni deu tenir, per hauerie com se ha rebut sens injūctio de les persones interessades, y que son estades compellides de pagar per ara certes sumes y quantitats, per ocaſio de dits manamēts, lo qual es cert no fora estat fet ni prouehit si dita informacio se haguera rebut com se deuia, ço es ab injūctio y conuocacio dels dits interessats per que aquells en dit cas hagueren mostrat coses tals, per les quals se haguera vist y entes q̄ no podien ser culpats, ni hauen ni han donat ocaſio pera q̄ls poguessen fer semblants manaments a vassa tan fels com son los del Regne de Valencia, y dels quals V. M. tostēps ha tengut, y te la confiança que es raho, e los quals continuament han deslijat, y sumament desijen la tranquilat, quietut, y repos del dit Regne, y de tots los poblats en aquell: y que hā tengut y tenen lo sentiment possible del que al present passa en dit Regne, lo q̄ dits estaments han procurat, procuren y procuraran escular

per totes les vies que bonament poran, per tenir lo zel que conue al seruey de nostre senyor Deu y de V. M. y al benefici del dit Regne, y ab confiança que V. M. puix no es de justicia, y repugna als dits Furs y priuilegis, no permetra vna nouetat tan gran cō se ha fet per lo dit Lloctinent y Capita general, fent pechers als que tostēps han tingut llibertat, y la han empleada en seruir a V. M. y a la Real corona sens hauer james faltat en aço, per q̄ com V. M. te ben entes, noy ha persones tan afectades al seruey de V. M. com son los del dit Regne de Valencia, que han tengut y tenen particular affectio a V. M. y a la Real Corona. Per totes les quals coses e altres que en la cōtradiçtio feta als dits manaments estan referides y continuades, los dits tres estaments quant humilment poden, supliquen a V. M. sia seruit manar reuocar dits manaments, prouisions, tachacions, y tot lo de mes en apres fet y seguit per la rao de sus dita, de tal manera cō si no fos estat fet ni proueyt, manant restituyr als interessats los dines y pecunies que per la rao de sus dita son estats compellits donar, e pagar, y proueynt que de huy auant nos puguen fer, nis facen semblants prouisions, manamēts, ni proceymets tan nous, insolits, e no acostumats y perjudicials al dit Regne y particulars de aquell, e als dits Furs y priuilegis los quals es just sien reintegrats, majorment en Cortes generals que V. M. celebra, pera tornar a lloch semblats, e altres coses que han redundat y redundē en dany y perjuy del dit Regne y dels poblats en aquell, y derogacio dels dits Furs y priuilegis. ¶ Plau a la Magestat que los dits mādatos sien reuocats com los ha reuocats y reuoca y mana que nos fassen y en lo esdeuenidor se tindra compte de guardar y fer guardar los furs y priuilegis de aquest regne, sens que lo passat se pugua traure en consecuencia. E quant al que per dits mandatos se ha pagat, constant de les quātitats, donara orde que sien restituides, consignant les, com les enten consignar y consignara en la part del seruey tocant al bras militar. *Frigola Vicecancell.*

¶ *Que cesse la visita de la casa de la diputacio, y q̄ en lo esdeuenidor se escuse no hauenthi causes de dol y frau, y en les causes que estan per determinar, se done lo orde que parexera mes conueniēt. Y en les que pendexen, y no estan introduydes en lo consell supremo, sa Magestat hi manara proueyr ab complida satisfacciō.*

Item

Cap. II.

Tem que per quant V. M. fonch seruit de proueyr y manar que la casa de la generalitat del dit regne de Valencia fos visitada perque V. M. tenia informacio que estaua en total ruyna y perdicio. Y que per los processos que son estats fets en dita visita, se ha vist, ys veu que los officials de dita casa, y que han tingut la administracio de aquella, no han comes dols ne fraus, que es lo q̄ V. M. pretenia punir y castigar: y q̄ la dita visita no hauenthi, com no hi ha dol ni frau, no ha de esser cōtinuada, y que ha ja molt temps que dura: y ha causat y causa moltes despeses, inquietuts, danys, y desatents als dits officials, e molts altres: y fins a huy no ha fet, ni fa effecte algu, sino pus tot dany y perjuhi, per lo que dit es desus, no hauenthi causa alguna per la qual se haja de continuar dita visita, no hauentse trobat (jat sia se hajen fet totes les diligēcies possibles) dits dols e fraus, y tãbe hauenthi com se ha proceyt en dita visita ab gran rigor, y vsant de termens y paraules aspres, e infamatorias contra persones molt honrrades, y tengudes comunamēt y reputades per tals. ¶ Que perço V. M. sia seruit reuocar dita comissio, y manar que del tot cesse dita visita en dita casa, puix en aquella com dit es desus no ses trobada cosa per la qual V. M. fonch seruit proueyr dita visita, per estar com estaua informat, que en la administracio de dita casa se auen comes dols y fraus, y que tambe V. M. sia seruit manar ques guarden y obseruen a la lletra los actes de Cort, otorgats a la dita generalitat, los quals volen y disponen que los Diputats tinguen la llibera y general administracio de tots los affers y negocis de dita generalitat: y que de aquells ningun official de V. M. per gran y preheminent que sia, se puga entremetre ni empachar: y lo mateix V. M. per sa grã benignitat ha volgut en respecte de sa Real persona seruirse de no volerse empacharse dels dits affers y negocis. E q̄ per la dita comissio de la dita visita, ni per los actes y procehiments que en aquella son estats fets, no sia fet ni causat perjuhi algu als dits actes de Cort, sino que aquells tostēps resten, y sien en sa força, efficacia e vigor, senyaladament no hauent constata, ni hauentse descubert dol, ni frau algu com dit es desus. ¶ Plau a sa Magestat q̄ cesse del tot com ho ha manat q̄ cessas la visita y comissio de aquella, y en conseruacio dels actes de Cort de la gene

ralitat se tindra cōpte en lo esdeuenidor ques escuse no hauenthi causes de dol ni frau, y en les q̄ estan per determinar de la visita q̄ ha manat q̄ cesse, donara lo orde q̄ li pareixera mes conueniēt. Y en respecte de les causes pēdents q̄ no estan introduydes en lo Consell supremo. Sa Magestat hi proueyra de manera que tinguen cumplida satisfactio. *Frigola Vicecancell.*

y Que les companyies dels soldats que estauen alojats en lo present Regne, se embarquen y xquen de aquell, los quals hi eren estats per orde de sa Magestat pera assegurar als poblats en dit Regne de grans perills que occorrien, y sa Magestat manara veure les quantitats que justament se deuran pera donar remey a ques conseruen los Furs y priuilegis del Regne, y pera daco se dona comissio al Lloctinent general de aquell, pera fer la liquidacio. Cap. III.

Tem que per quāt los Syndichs dels dits tres estamēts, tenint parer de sos Aduocats, q̄ lo q̄ hauia fet lo Lloctinēt y Capita general del dit Regne, en lo alojar certes cōpanyies de soldats en les viles Reals, y en altres parts del dit Regne, y proueyr quels fossen donades algunes prouisiōs y virtualles, a despeses de dites viles, y particulars de aq̄lles, era en derogacio dels dits furs y priuilegis, inseguint lorde acostumat acudirē al dit Lloctinēt y Capita general, y de paraula, y per escrits li suplicarē ho manas remediar, y q̄ aço no es estat fet ni proueyt com era de rao, y de justicia. Y q̄ axi los dits furs y priuilegis per lo alojamēt dels dits soldats, y per lo demes q̄ es estat proueyt resten lelos y perjudicats. Y que lo remey de lemblar negoci ha de venir de la real ma de V. M. majorment en Corts generals q̄ V. M. ha manat publicar, pera delagrauiar, y tornar a lloch los contrafurs, y coles semblants, y essent com es molt just lo ques demana, perque vltra de la lesio que per dita rao se ha fet, ys fa als dits furs y priuilegis, lo alojament dels dits soldats en dit Regne ha causat, y causa tan grans e notables danys q̄ V. M. per lo que toca a sa Real consciencia ha de esser seruit manarho remediar, perq̄ per experiēcia se ha vist, ys veu q̄ los dits soldats han vixcut y viuē ab tota llibertat possible, y hã comes y cometen morts, stupros, raptos, adulteris, furts, latrocinis, e altres delictes y excessos q̄ son de tal calitat q̄ han redundat, y redundē en gran offensa de nostre señor Deu, y en total ruyna y perdicio del dit Regne, y dels poblats en aquell, y particularment

Furs y actes de cort fets y atorgats per

de les dites viles reals, les quals per lo que dit es desus, y per les grans y excelsiues despeses q̄ ordinariament han sostengut y sostenen, estan del tot perdudes y arruynades, de tal manera que si nos proueeix de pròpte y degut remey, (lo qual espera de la Real ma de V. M. y de la gran clemencia y benignitat) se hauran de despoblar, perque ja nos poden bonament sustentat. ¶ Que perço V. M. que es Christianissim y benignissim, apiadátse del treball del dit Regne, y tornant a lloch los dits contrafurs, sia seruit proueyr en dit fet y negoci, de manera q̄ los soldats que huy estan alojats en dit Regne, yxquen ab tot effecte de aquell: y que de huy auant nos done lloch, nis permeten semblants alojaments y companyies de soldats en dit Regne, perque sentse axi, com de V. M. se confia, los dits furs y priuilegis que son estats lesos y perjudicats, seran reintegrats, y cessará los dits danys intollerables q̄ fins a huy per ocaſio de dits soldats se han leguit, manant tambe proueyr que les dites viles Reals, y particulars de aquelles, y les demes persones interessades los sien restituydes les quantitats que per dita rao legitimament mostraran los han fet pagar per orde y manament del dit Lloctinent y Capita general, per obs dels dits soldats. ¶ Plau a la Mageſtat que les companyies dels soldats yxquen del Regne, com les ha manat embarcar: y perque com a Rey y senyor que es de aquest Regne, per la fidelitat que li tenen ha de mirar per lo be de aquell, ha conuingut tenirlos allí lo temps que hi son estats pera assegurar als poblats en dit Regne de grans perills que occorrien, y sera seruit manar veure les quantitats que justament se deuran pera remediarnos, de manera que conseruen los furs y priuilegis: y pera daço dona comissio al Lloctinent General que faça la liquidacio. *Frigola Vicecancell.*

Confirmacio, y noua concessio dels priuilegis de la ciutat de Valencia sobre la exempcio y franqueta del nou imposít de la treta de forment del Regne e isla de Sicilia peral auituallamēt y prouisio de dita ciutat. Y que la c. asa que sobre aço pendeix, dins breu termini se despache, y que peral esdeuenidor se donen executorials perals oficials de Sicilia.

Cap. III.

Tem ab diuersos furs y priuilegis otorgats per los serenissims Reys predecessors, y per V. M. confirmats y

jurats, la ciutat de Valécia es franca y exempta de qualseuol nou imposít del forment queſtrau del Regne, e isla de Sicilia peral auituallament y prouisio de aquella, la qual viu de careig, y nos pot sustentat ni conseruar de altra manera: y no obstant la dita franqueta ab tanta multitud de furs y priuilegis concedida, los Virreys, Mestres Portolans, y altres oficials del Regne de Sicilia de fet han compellit y fet pagar a la dita ciutat continuament nou imposít de tots los forments que son estats trets del dit Regne pera la prouisio de dita ciutat en major summa y cantitat de la contenguda en dits furs y priuilegis, no obstant la contradicció y protests fets toſtemps per part de la dita ciutat, per conseruacio de los drets y franqueta, per la qual rao a suplicacio de la dita ciutat en les Corts del any mil cinchcents quaranta dos per los tunc Iutges de greuges nomenats per la Cesarea Mageſtat del Emperador y Rey dō Carlos nostre senyor qui esta en la gloria, y per los estaments fonch condemnada la regia Cort en restituyr y pagar a aquella diuerses summes y quantitats de diners, que com dit es desus los dits Virreys y Mestres Portolans y altres hauien fet pagar: y la dita Cesarea Mageſtat per la solita benignitat (de la qual V. M. ha vsat toſtemps ab la dita ciutat) fonch seruit de consignar sobre la terça part del seruey offert en dites Corts, y ab la dita consignacio la dita ciutat ha cobrat les dites quantitats de diners. E apres ha creixcut tant lo nou imposít dels dits forments de Sicilia, que en la forma desus dita se han fet pagar a la dita ciutat, que han pujat y huy en dita pujen molt mes que lo prim cost de dits formets, tot en notable dany y perjuhi de la dita ciutat, y dels poblats en aquella, y en tot lo dit regne, perq̄ per dita rao estáli lo formet tan car, de necessitat lo formet auenturer y tot lo del Regne se susteta al mateix preu, com sia cert, y per experiencia se haja vist, ys veja q̄ lo forment auenturer segueix lo for y preu del assegurat de la dita ciutat. E axi los de la dita ciutat y regne, y majorment los pobres, q̄ tots son subdits y vassalls de V. M. han patit y patixen tanta necessitat y estretura q̄ nos pot bonament encarir a V. M. mes de ser tot aço en euidēt derogacio dels dits Furs y priuilegis. E cō sacra Mageſtat, les dites coses sia just, y a rao cō forme, q̄ sien reparades, y tornades a son lloch per V. M. qui es font de justicia, y peral dit effecte es estat seruit venir personalment a la celebracio

la S. C. R. M. del Rey don Phelip. Fol v^r

bracio de dites Corts. ¶ Perço los dits tres estaments supliquen a V. M. los faça merce proueyr, e manar que la dita ciutat sia reintegrada de totes les quantitats de pecunies que mostrara li han fet pagar per rao dels dits nous imposit: y que de huy auant se done orde, y mane estretamēt als dits Virreys, Mestres, Portolās, y altres qualsseuol oficials que no facen pagar a la dita ciutat nou imposit algu dels dits forments que trauran pera la prouisio de aquella, sino conforme als dits Furs y priuilegis per V. M. confirmats, y jurats: perque a mes de ser axi conforme a rao y justicia, y als dits Furs y priuilegis, es descarrech de la real consciencia de V. M. y sera fer particular merce a la dita ciutat, que tan fidelissima es estada, y sera tostemps a V. M. y a la Real Corona. ¶ Plau a sa Magestat confirmar, com de nou los otorga y conferma los priuilegis de sus recitats, y manara que dins breu termini se despache la causa que sobre aço pendeix: y peral esdeuenidor manara donar executorials perals oficials de Sicilia. *Frigola Vicecancell.*

¶ *Que les quantitats en que esta cōdemnat lo Fisch real de Castella en fauor de la ciutat de Valēcia, sien pagades, y q̄ pera dit effecte manara sa Magestat donar los recaptos y despaigs conuenients pera la execucio deguda de les sentencies sobre aço donades, y que acudint per ells a qui toca donarlos, los donen en la mateixa hora.*

Cap. V.

Tem hauent enuiat la dita ciutat en lo mes de Dehembre, any mil cinchcents setanta dos tren tamilia lliures en reals castellās, preceint los despaigs y recaptos necessaris a la ciutat de Palerm, pera comprar y fer portar certa summa de forment, per la gran necessitat que llavors tenia de aquell, y ellent arribada la nau ahon foren embarcades les dites quantitats al port de la ciutat de Cartagena, se legui que per lo Corregidor y altres oficials reals de dita ciutat, foren de fet embargades y preses les dites tren tamilia lliures, per hon la dita ciutat tingue necessitat de demanar com de fet demana per justicia aquelles, y ab diuerses sentencies donades per lo Consell de hazienda de V. M. en la vila de Madrit, y passades en cosa jutjada fōch condemnat lo Regio Fisch en restituyr a la di-

ta ciutat la dita quantitat, la qual fins a huy no ha cobrat, ni pogut cobrar james, per molt que per part de la dita ciutat moltes vegades, y en differents temps se haja demanat, y tet les diligencies degudes. ¶ Perço los dits tres estaments supliquen a V. M. sia seruit per execucio de dites sentencies, y per lo que toca al descarrech de la Real consciencia de V. M. que la dita ciutat sia reintegrada de les dites quātitats, ab los interessos y despeses, per hauer patit aquella interes per rao de dita quantitat, y hauer enuiat, y tingut en la dita ciutat de Cartagena, y en la vila de Madrit Syndichs, pera la recuperacio de aquelles. ¶ Plau a sa Magestat manar, com ab effecte mana que paguen les cantitats en que esta condemnat lo Fisch Real de Castella: y pera daço manara donar los recaptos y despaigs conuenients pera que obtinga la execucio deguda de les sentencies: y acudint per ells a qui toca donarlos, la Magestat manara se donen en la mateixa hora. *Frigola Vicecancell.*

¶ *Que sa Magestat es estat molt seruit de la voluntat y affectio ab que offerirē les doscentes milia lliures per los tres estaments del Regne, pera la fortificacio de aquell, de les pecunies de la generalitat en los anys 1574. y 1582. per ser estades empleades en la guarda del Regne, segons que sa Magestat entenia que deuia fer, que sonch lo mateix effecte pera que offeriren.*

Cap. VI.

Tem mes los dits tres estaments cō a bons y fels vassalls de V. M. voluntariament, y sens tenir obligacio alguna, per remediar algunes necessitats del Regne, que foren representades per los Llochtinets y Capitans generals q̄ respectiuament foren en los anys M. D. Lxxiii. y M. D. Lxxxij. ab la grā voluntat y affectio que tostemps han tengut, y tē dran de seruir a V. M. y a la Real corona, offeriren de les pecunies de dita generalitat doscentes milia lliures, ço es, cent milia en lo dit any mil cinchcents setāta quatre: y altres cent milia en lo dit any mil cinchcents huytanta dos, pera fortificacio del dit Regne ab los capitols, pactes, y condicions en les dites offeretes expressades: les quals dites doscētes milia lliures no sols no se hā cōuertit en los obs perals quals foren offeretes y proueydes, pero en altres molt differents, als quals lo dit Regne no estaua obligat, per orde y manament dels dits Virreys de Valencia,